UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

65 Vt sacretur ab omnibus arciepiscopus, hæc vult.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

1 ¶ *In concilio ipſo hoc eſt initium hujus capitis,* Duo ſi præſumpſerint ordinare Epiſcopum, &c. *ac deinde tota res plenius exponitur. Apud cæteros verò collectores eodem ferè modo habet, atque hic: & in multis vetuſtis Gratiani codicibus abeſt.*

2 ¶ Et ipſe] *Sic emendatum eſt ex originali, & cæteris collectoribus. Antea legebatur,* & Epiſcopi, & auctores.

C. IV. ¶ *Cæteris aſſentientibus cum tribus provincialib. ordinetur Epiſcopus.*

Item Anicetus *in epiſtola ad Epiſcopos Galliæ.*

COmprovinciales *a* Epiſcopi, ſi neceſſe fuerit, cæteris conſentientibus, à tribus, juſſu Archiepiſcopi conſecrari poſſunt Epiſcopis.

C. V. ¶ *Non ordinetur Epiſcopus extra conſcientiam metropolitani.*

Item Innocentius Papa *ad Victricium Epiſcopum Rothomagen. epiſt. 2. c. 1.*

EXtra *b* conſcientiam metropolitani Epiſcopi nullus audeat ordinare Epiſcopum. Integrum enim eſt judicium, quod plurimorum ſententiis confirmatur. Nec unus Epiſcopus ordinare præſumat Epiſcopum, ne furtivum præſtitum beneficium videatur. Hoc enim & ſynodus Nicæna conſtituit, atque definivit.

C. VI. ¶ *Epiſcopi à ſuo metropolitano, & ipſe ab eiſdem conſecretur.*

Item Gelaſius *univerſis per Dardaniam conſtitutis.*

2 ps QVia *c* per ambitiones illicitas non pudet quoſdam eccleſiarum jura turbare, ac privilegia, quæ metropolitanis, vel provincialibus Epiſcopis decrevit antiquitas temeraria præſumptione pervadere, propter quod etiam communionis Apoſtolicæ deſiderant diſſidium tenere, quò ſcilicet ab ejus auctoritate diviſi, vel impunè proprias uſurpationes exerceant, non reſpicientes, quia æterno judici rationem tam de catholicæ ſynceritatis injuria, quàm de traditionum præjudiciis paternarum, non ſine perpetuæ ſint damnationis interitu reddituri, ſi in hac obſtinatione permanſerint; charitatem veſtram duximus inſtruendam, ut vos omnes in commune fratres, ſive per Dardaniam, ſive per quamque contiguam provinciam conſtituti, qui vos ſub metropolitanis veſtris eſſe meminiſtis, & ab eiſdem ſubſtitui decernentes, *d* ſicut vetus conſuetudo depoſcit, unanimiter ſtatuatis antiſtites: & viciſſim ſi metropolitanus humanæ conditionis ſorte deceſſerit, à comprovincialibus Epiſcopis, ſicut forma tranſmiſit, ſacrari modis omnibus cenſeatis: nec quemquam ſibi, quod vobis antiqua diſpoſitione conceſſum eſt, patiamini vindicare: quatenus & inter ipſas adverſantium voluntatum procellas, veterum regulas nullatenus cuſtodire ceſſetis, ſicut perſecutionum tempore diverſarum patres noſtros conſtanter feciſſe non dubium eſt.

C. VII. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Martini *Papæ.*

3 ps EPiſcopum *e* oportet maximè quidem ab omni concilio conſtitui. Sed ſi hoc pro neceſſitate aut pro longinquitate itineris difficile fuerit, ex omnibus tres eligantur, *f* & omnium præſentium, vel abſentium ſubſcriptiones teneantur, & ſic poſtea ordinatio fiat. ¶ Hujus autem rei poteſtas in omni provincia ad metropolitanum pertineat Epiſcopum.

C. VIII. ¶ *Non erit Epiſcopus, qui præter metropolitani ſententiam fuerit ordinatus.*

Item ex concilio Nicæno 1. *c. 6.*

ILlud *g* generaliter eſt clarum, quòd ſi quis præter ſententiam metropolitani fuerit factus Epiſcopus, hunc magna ſynodus diffinivit Epiſcopum eſſe non oportere.

a *Poly. l. 2. tit. 8. Bur. l. 1. c. 28. Pann. lib. 3. cap. 10. Ivo p. 5. cap. 139.* b *Poly. ibi. Ivo p. 5. c. 133. Anſ. l. 6. c. 56.* c *Anſ. l. 6. c. 41. al. 39. ex Gelaſio ad Natalem Epiſcopum prope idem.* d *decedentes.] vera lectio.* e *In cap. Martini Braca. c. 4. ex conc. Nicen. cap. 4.* f *al. colligantur.* g *Anſ. l. 6. c. 42. Deusdedit, p. 1.*

DISTINCTIO LXV.

1 ps C*Omprovincialium Epiſcoporum univerſaliter deſideratur conſenſus in ordinatione Epiſcopi. Quòd ſi aliqui animoſitate ducti contradicere voluerint, obtinet ſententia plurimorum.*

C. I. ¶ *Si cæteris conſentientibus ordinationi Epiſcoporum, duo vel tres contradicant, obtineat ſententia plurimorum.*

Unde in Nicæno concilio, *c. 6.*

SAnè ſi communi omnium conſenſu 1 rationabiliter probato ſecundùm eccleſiaſticam regulam, duo vel tres animoſitate ducti per contentionem contradicant, obtineat plurimorum ſententia ſacerdotum.

1 ¶ Conſenſu] *Græcè legitur,* ψήφῳ εὐλόγῳ οὔσῃ, ϗ κατὰ κανόνα ἐκκλησιαστικόν. *quod Dionyſius vertit,* decreto rationabili, & ſecundùm eccleſiaſticam regulam comprobato.

C. II. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Martini Papæ.

NOn *a* debet ordinari Epiſcopus abſq; conſilio & præſentia *b* metropolitani Epiſcopi. Adeſſe autem oportet omnes, qui ſunt in provincia ſacerdotes, quos per ſuam debet epiſtolam metropolitanus convocare. Et quidem ſi omnes occurrerint, *c* bene, ſi autem hoc difficile fuerit, plures oportet occurrere. Qui autem non convenerint, præſentiam ſui per epiſtolas faciant, & ſic omnium facto conſenſu ordinationem Epiſcopi fieri oportet. Si autem aliter, præterquã terminatum eſt à nobis, fuerit factum, talem ordinationẽ nihil valere decernimus.

2 pars. ¶ Si autem ſecundùm canones ordinatio Epiſcopi fuerit facta, & aliquis cum malitia in aliquo contradixerit, plurimorum conſenſus obtineat.

C. III. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Antiocheno, *c. 19.* d

EPiſcopus non eſt ordinandus ſine conſilio, & præſentia metropolitani Epiſcopi, cui melius erit, ſi ex omni provincia congregentur Epiſcopi. Quod ſi fieri non poteſt, hi qui adeſſe non poſſunt, propriis literis conſenſum ſuum de ipſo deſignent, & tunc demum poſt plurimorum ſive per præſentiam, ſive per literas conſenſum, ſententia conſona ordinetur. Quod ſi aliter, quàm ſtatutum eſt, fiat, nihil valere hujuſmodi ordinationem. ¶ Si verò etiam ſecundùm definitas regulas ordinatio celebretur, contradicant autem aliqui propter proprias & domeſticas ſimultates, his contemptis, ſententia de eo obtineat plurimorum. ¶ *Verbis græcis multò melius reſpondet altera verſio, quæ Dionyſii eſt. ideoq; illa conſulenda.*

Si autem provinciam primatem habere conſtiterit, nec etiam à metropolitano abſque ejus conſcientia Epiſcopum conſecrare licebit.

C. IV. ¶ *Abſque primatis conſenſu metropolitanus Epiſcopum non ordinet.*

Unde Leo Papa *Anaſtaſio Epiſcopo, epiſt. 82. al. 84. c. 6.*

DE *e* perſona autem conſecrandi Epiſcopi, & de cleri, plebiſque conſenſu, metropolitanus Epiſcopus ad fraternitatem tuam referat, quodque in provincia bene placuit, ſcire te faciat, ut ordinationem rite celebrandam tua quoque confirmet auctoritas. Quæ rectis diſpoſitionibus nihil moræ, aut difficultatis debet afferre, ne gregibus Domini diu deſit cura paſtorum.

C. V. ¶ *De eodem.*

Item ex concilio Carthaginenſi, *2. c. 21.*

PLacet omnibus, ut inconſulto primate cujuslibet

a *In c. Martini Brac. c. 3. ex concil. Antioche. c. 19.* b *al. conſcientia.* c *al. concurrerunt.* d *Ca. 18.* e *Deusdedit p. 1. Ivo p. 5. c. 348.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

provinciæ, tam facile nemo præſumat, licet cum multis Epiſcopis, in quocunque loco ſine ejus, ut dictum eſt, præcepto Epiſcopum ordinare. ¶ Si autem neceſſitas fuerit, tres Epiſcopi, in quocunque loco ſint, cum primatis præcepto ordinare debeant Epiſcopum.

C. VI. ¶ *Unicuique eccleſiæ proprius honor ſervetur.*

Item ex concilio Nicæno, *c.6.*

MOs *a* antiquus perdurat *b* in Ægypto, vel Lybia, & Pentapoli, ut Alexandrinus Epiſcopus horum omnium habeat poteſtatem; quandoquidem & Epiſcopo Romano parilis 1 mos eſt. ¶ Similiter autem & apud Antiochiam, cæteraſque provincias honor ſuus unicuique ſervetur eccleſiæ.

1 ¶ Parilis] *Græcè legitur,* ἐπειδὴ καὶ τῷ ἐν τῇ ῥώμῃ ἐπισκόπῳ τοῦτο σύνηθές ἐστιν, *id eſt,* quoniam & Romæ Pontifici hoc uſitatum eſt. *Quibus verbis nulla paritas Romani, & Alexandrini Patriarchatus inducitur, ut quidam malè interpretati ſunt. De qua re optimè Nicolaus primus in epiſtola ad Michaelem Imperatorem, quæ incipit,* Propoſueramus. *ſic ſcripſit,* Nicæna ſynodus noverat Romanæ eccleſiæ omnia Domini ſermone conceſſa: Si omnia, ergo defuit nihil, quod non illi conceſſerit. Denique ſi inſtituta Nicænæ ſynodi diligenter inſpiciantur, invenietur profectò, quia Romanæ eccleſiæ nullum eadem ſynodus contulit incrementum: ſed potius ex ejus forma, quod Alexandrinæ eccleſiæ tribueret, particulariter ſumpſit exemplum. *Hactenus Nicolaus. Statutum igitur fuit ita in Alexandrina eccleſia obſervandum, quia ſic fieret in Romana.*

C. VII. ¶ *De eodem.*

Item ex eodem, *cap.7.*

QVoniam mos antiquus obtinuit, & vetuſta traditio, ut Æliæ, id eſt, Hieroſolymorum *c* Epiſcopo honor deferatur, habeat conſequenter honorem, manente tamen metropolitanæ civitati propria dignitate.

Qui verò à comprovincialibus ſuis cum metropolitani licentia fuerit ordinatus, infrà conſtituta tempora ejus ſe repræſentet aſpectibus.

C. VIII. ¶ *Metropolitano ſe repræſentet nuper factus Epiſcopus.*

Unde in Taraconenſi concilio, *cap.5. legitur.*

SI quis in metropolitana civitate non fuerit Epiſcopus ordinatus, poſtquam ſuſcepta benedictione per metropolitani literas honorem fuerit Epiſcopi adeptus: id optimum eſſe decernimus, ut poſtmodum ſtatuto tempore, id eſt, impletis duobus menſibus, ſe metropolitani ſui repræſentet aſpectibus, ut ab illo monitis eccleſiaſticis inſtructus plenius, quid obſervare debeat, recognoſcat. Quòd ſi fortè hoc implere neglexerit, in ſynodo increpatus à fratribus corrigatur. Et ſi fortè infirmitate aliqua, ne hoc impleat, fuerit præpeditus, hoc ſuis literis metropolitano indicare procuret.

3 pars. *His auctoritatibus datur intelligi, quòd Epiſcopi à comprovincialibus ſuis debeant ordinari. Sed quæritur, ſi in provincia plurimi Epiſcopi fuerint,* d *& contigerit fortè unum remanere Epiſcopum, quid fieri debeat. Ille, qui ſolus eſt, ordinare non poteſt Epiſcopum, comprovinciales enim non habet, cum quibus Epiſcopum conſecrare valeat. Cum ergo talis neceſſitas fuerit, quid faciendum ſit,* in Sardicenſi concilio *definitur, in quo, cap.5. ſic ſtatutum legitur.*

C. IX. ¶ *Si fortè unus tantùm in provincia remanſerit Epiſcopus, ad conſecrationem Epiſcopi de vicina provincia convocentur.*

SI *e* fortè in provincia unum tantùm contigerit remanere Epiſcopum, ſuperſtes Epiſcopus convocet Epiſcopos vicinæ provinciæ, & cum eis ordinet comprovinciales ſibi Epiſcopos. Quòd ſi facere neglexerit, populi conveniant Epiſcopos provinciæ vicinæ, & illi prius commoneant Epiſcopum, qui in eadem provincia commoratur & oſtendant, quòd populi petant ſibi Epiſcopum rectorem, & doceant juſtum eſſe, ut veniat 1 ipſe, & cum eis ordinet Epiſcopum. Quòd ſi literis conventus tacuerit, & diſſimulaverit, nihilque reſcripſerit, tunc ſatisfaciendum eſt populis, ut conveniant ex vicina provincia Epiſcopi, & ordinent Epiſcopum.

¶ *Capitulum hoc, quomodo refertur à Gratiano, præcipuè in priore parte, neque cum latino, quod geminum eſt in tomis conciliorum, multoq; minus cum græco canone convenit: quin etiam apud Burchardum, & Ivonem variè legitur. Hujus verò concilii canones à Latinis latinè, & à Græcis græcè à principio ſcriptos fuiſſe Nicolaus Papa Photio ſcribens in epiſtola, quæ incipit,* Innumerabilium. *his verbis indicat.* Quomodo autem non eſſe apud vos Sardicenſes canones tu ſolus aſtruere poteris, quando non ſolùm à latinæ, verùm etiam cum aliis à græcæ linguæ hominibus ſtatuti ſunt, & promulgati? Qua de re credibile non eſt, quod ibi diffinitum eſt, unumquemque ipſorum minimè propriæ linguæ tradidiſſe. *Dionyſius quoque exiguus in Epiſtola ad Stephanum Epiſcopum, qua ei ſuam græcorum canonum interpretationem obtulit, Sardicenſe concilium à principio inter latinos latinè editum fuiſſe his verbis ſignificat.* Tunc ſancti Chalcedonenſis Concilii decreta ſubdentes, in his græcorum canonum finem eſſe declaramus, ne quid præterea notitiæ veſtræ credamur velle ſubtrahere. Statuta quoque Sardicenſis concilii, atque Africani, quæ latinè ſunt edita, ſuis à ſe numeris cernuntur eſſe diſtincta.

1 ¶ Vt veniat ipſe] *Tam in concilio, quod eſt in codice canonum, quàm quod in collectione Iſidori, & apud Burchardum, & Ivonem legitur,* ut & ipſi veniant, & cum ipſo ordinent Epiſcopum. *Græcus autem canon ita habet.*

Ὅσιος ἐπίσκοπος εἶπεν. ἐὰν συμβῇ ἐν μιᾷ ἐπαρχίᾳ, ἐν ᾗ πλεῖστοι ἐπίσκοποι τυγχάνουσιν, ἕνα ἐπίσκοπον ἀπομεῖναι, κἀκεῖνος κατά τινα ἀμέλειαν μὴ βουληθῇ συνελθεῖν καὶ συναινέσαι τῇ καταστάσει τῶν ἐπισκόπων, τὰ δὲ πλήθη συναθροισθέντα παρακαλοῖεν γίνεσθαι τὴν κατάστασιν τοῦ παρ' αὐτῶν ἐπιζητουμένου ἐπισκόπου, χρὴ πρότερον ἐκεῖνον τὸν ἐναπομείναντα ἐπίσκοπον ὑπομιμνήσκεσθαι διὰ γραμμάτων τοῦ ἐξάρχου τῆς ἐπαρχίας (λέγω δὲ τοῦ ἐπισκόπου τῆς μητροπόλεως) ὅτι ἀξιοῖ τὰ πλήθη ποιμένα αὐτοῖς δοθῆναι· ἡγοῦμαι καλῶς ἔχειν καὶ τοῦτον ἐκδέχεσθαι, ἵνα παραγένηται. Εἰ δὲ μὴ διὰ γραμμάτων ἀξιωθεὶς παραγένηται, μήτε μὴν ἀντιγράφοι, τὸ ἱκανὸν τῇ βουλήσει τοῦ πλήθους χρὴ γενέσθαι. χρὴ δὲ καὶ μετακαλεῖσθαι καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς πλησιοχώρου ἐπαρχίας ἐπισκόπους, πρὸς τὴν κατάστασιν τοῦ τῆς μητροπόλεως ἐπισκόπου, id eſt, Oſius Epiſcopus dixit. Si qua in provincia, in qua plurimi ſunt Epiſcopi, contigerit unum Epiſcopum morari abſentem, neque is propter negligentiam quandam convenire voluerit, neque Epiſcoporum creationi conſentire, populi verò congregati poſtulent eum, quem ipſi expetunt, Epiſcopum conſtitui: primùm oportet Epiſcopum illum qui abſens moratur, admoneri literis primatis provinciæ (nimirum Epiſcopi metropolitani) de populorum poſtulato, paſtorem ſibi dari petentium: rectè autem ſe habere puto, eum quoque, ut interſit, expectari. *a* Quòd ſi neque per literas rogatus affuerit, ac ne reſipuerit quidem, ſatisfaciendum populi voluntati eſt. Convocari autem oportet ex vicina etiam provincia Epiſcopos ad metropolitani Epiſcopi creationem

a *Anſ.l.4.c.46.Polyc.l.2.tit.21.* b *perduret.*] κρατείτω. c *al.Hieroſolyma.* d *al.non fuerint.* e *Bur.lib.1.c.26.Ivo p.5.c.137.*

a *al.admitti.*